

overmaade vanffeligt at sige noget Nytt om den, efterat den nu har staaet under Forhandling i 3 Aar, efterat den tre Gange er kommen til Forhandling i dette Thing og to Gange har været forhandlet i det andet Thing, ikke at tale om, hvad der igjennem Pressen og Litteraturen og endelig, hvad jeg ikke maa glemme, hele Landet rundt har været bidraget til dens Forhandling. Jeg vil derfor foretrække — hvad der jo ogsaa falder fuldkommen naturligt efter den Maade, hvorpaa Betænkningen er affattet, idet Mindretallets Udtalelse er stillet først i den, hvilket jo i og for sig er correct, da den slutter sig nærmest til Lovforslaget, og Fleertallet dernæst i sin Betænkning har taget Hensyn til Mindretallets Udtalelser — at give et Slags Replik til det ærede Fleertal eller at tage dets Betænkning for mig og at forsøge paa kritisk at gennemgaae den, hvorved jeg tillige vil faae Leilighed til at fremhæve, hvad der taler for den Anstuelse, som jeg skal have den Ære at forfægte. — Jeg skal strax med megen Glæde erkjende, at det ærede Fleertal baade har affattet sin Betænkning, idetmindste paa et enkelt Punkt nær, i en mild og human Aand, og jeg skal ligeledes med Glæde erkjende, at det er kommet Mindretallet noget nærmere, end man havde kunnet vente umiddelbart efter den første Behandling. Der fremsættes saaledes slet ikke af Fleertallet nogen Paastand om, at al Lovgivning i kirkelige Anliggender skulde være i Strid med Grundloven, og ligesaa lidt benægtes det, at der er Trang til en bedre Sjælesorg i Menighederne, ja, det ærede Fleertal viser endogsaa sin gode Villie ved selv at fremsætte et Forslag til at afhjælpe denne Trang, som imidlertid kun træder anvendningsviis frem, fordi Kirkeministeren ikke har kunnet gaaet ind paa det. Men medens jeg erkjender dette, kan jeg derimod fra mit Standpunkt ikke finde noget hynderligt Overbevisende i Fleertallets Betænkning, og dersom det ikke lykkes mig at godtgjøre, at dets Grunde ere overordentligt svage, saa ligger Feilen kun hos mig, i min Mangel paa Evne, og det ligger ikke i Fleertallets Grundes egen Styrke.

Det ærede Fleertal begynder med at indrømme, at der godt kan være Tale om Lovgivning i kirkelige Anliggender, inden den ved

Grundlovens § 75 tilfagte Forfatning er kommen istand, men ved Siden deraf advarer det ærede Fleertal dog imod for hyppigt at give kirkelige Love, fordi det frygter for, at man derved vil komme bort fra denne Grundlovsbestemmelses Udførelse, og at den da i alt Fald i Tiden ikke vil blive udført efter sin sande Mening. Jeg vilde nu ønske, skjøndt jeg indrømmer, at det er et Vipunkt, at det ærede Fleertal i sin Betænkning havde kunnet forklare os, hvad der er den nævnte Paragraphs sande Mening, thi den grundlovgivende Rigsforsamlings Forhandlinger bringe derom aldeles ingen Oplysning. Det sees imidlertid af et Udryk i Fleertallets Betænkning, at det ærede Fleertal idetmindste har en bestemt Mening om Paragraphens Indhold. Det ærede Fleertal tænker sig den nemlig som indeholdende Hjemmel for eet kirkeligt Organ, for en kirkelig Repræsentation; dette fremgaaer af Spalten 908 nederst i Tillæg B. til Tidenden. Men paa den Maade have mange Andre, som i sin Tid have været med at vedtage den omtalte Paragraph i Grundloven, aldeles ikke tænkt sig den udført. Jeg skal i saa Henseende slet ikke paa raabe mig enten min eller nogen af mine Meningsfællers Anstuelse, men jeg skal derimod henvise til en Mand, hvem den ærede Ordfører og det ærede Fleertal ikke kan frakjende en stor Autoritet, og som stod paa et ganske andet kirkeligt og politisk Standpunkt end jeg, nemlig den tidligere Kirkeminister Anders Sandø Drsted. Han har, som der paa et andet Sted er blevet mindet om, i Folkethingets Møde den 13de December 1853 udtalt, at han ikke kunde tænke sig en saadan altomfattende Kirkeforsamling, som skulde staae ved Siden af den verdslige Lovgivning, da det vilde indeholde en Desorganisation, der vilde føre til Adspjættelse af Myndighederne og fremkalde en Tilstand, som vilde være fordærvelig, ikke blot i kirkelig, men ogsaa i borgerlig Henseende. Han har altsaa ikke tænkt sig en saadan Kirkerepræsentation, som det ærede Fleertal aabenbart har tænkt sig. Nu skal jeg gjerne indrømme, at der i ethvert Fald vil være en meget stor Forskjel paa, hvorledes Paragraphen vil komme til Udførelse, naar man tænker sig den udført stykkeviis eller tænker sig den udført paa eengang.